

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine

Disain ja käsitöö 2015

Analüüsitud on 9 kutseõppe disaini ja käsitöö õppekavarühma 2015. aasta hindamisaruandeid kasutades kvalitatiivset andmeanalüüsi. Kasutatud on analüüsitarkvara QSR NVivo 10.

Tabel 1. Õppeasutused ja õppekavad

Õppeasutus	Õppekava
Räpina Aianduskool	Tekstiilitöö (keskhariduse baasil kutseõpe)
	Tekstiilitöö (kutsekeskharidusõpe)
	Tekstiilkäsitöö EKR 4. tase
Kuressaare Ametikool	Tekstiilkäsitöö valmistaja (kangakudumine) 3. tase esmaõpe
	Keraamika (kutseõpe põhihariduse baasil)
	Nahatöö (kutseõpe põhihariduse baasil)
	Tekstiilitöö (kutseõpe põhihariduse baasil)
	Keraamika (kutsekeskharidusõpe)
	Nahatöö (kutsekeskharidusõpe)
	Tekstiilitöö (kutsekeskharidusõpe)
	Dekoraator-stilist (kutsekeskharidusõpe)
	Tekstiilitöö (kutseõpe keskhariduse baasil)
	Teabegraafik (kutseõpe keskhariduse baasil)
	Multimeedia kujundaja (kutseõpe keskhariduse baasil)
	Rahvuslik puutööndus (kutseõpe keskhariduse baasil)
	Keraamika (kutseõpe keskhariduse baasil)
	Nahatöö (kutseõpe keskhariduse baasil)
Kunstiline kujundamine (kutseõpe keskhariduse baasil)	
Haapsalu KHK	Tekstiilitöö (4.tase – tsükliõpe keskhariduse baasil)
	Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse - käsitöö valmistaja kangakudumise alal) 3.tase
Tallinna Kopli AK	Tekstiilitöö (keskhariduse baasil kutseõpe)
	Tekstiilitöö (kutsekeskharidusõpe)
	Sepatöö (keskhariduse baasil kutseõpe)
	Sepatöö (kutsekeskharidusõpe)
	Nahatöö (kutsekeskharidusõpe)
	Rahvuslik puutööndus (keskhariduse baasil kutseõpe)
	Rahvuslik puutööndus (kutsekeskharidusõpe)
	Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4 EKR tase 4
	Puukäsitööline, tase 3, osakutse – Puitesemete ja detailide valmistamine EKR tase 3
	Puukäsitööline, tase 3, osakutse - Käsitöötavikute valmistamine EKR tase 3
Olustvere TMMK	Rahvuslik tekstiil: kutseõpe keskhariduse baasil
	Tekstiilitöö: kutseõpe keskhariduse baasil
	Rahvuslik puutööndus: kutseõpe keskhariduse baasil

	Keraamika: kutseõpe keskhariduse baasil
	Klaasipuhuja assistent: 4. taseme kutseõppe esmaõpe
	Tekstiilkäsitöö: 4. taseme kutseõppe esmaõpe
	Keraamika: 4. taseme kutseõppe esmaõpe
Pärnu Saksa TK	Multimeedia kujundaja õppekava (kutseõpe keskhariduse baasil, liik 412)
	Kujundaja õppekava spetsialiseerumisega Interaktiivse graafika kujundaja (kutseõpe keskhariduse baasil, 4. taseme kutseõppe esmaõpe, liik 442)
Sillamäe Kutsekool	Tekstiilitöö (kutsekeskharidusõpe)
Tartu Kunstikool	Trükimeedia kujundaja-küljendaja (kutsekeskharidusõpe ja keskhariduse baasil kutseõpe)
	Dekoraator-stilist (kutsekeskharidusõpe) ja (keskhariduse baasil kutseõpe))
	Illustraator (kutsekeskharidusõpe, keskhariduse baasil kutseõpe, kutseõpe põhihariduse baasil)
	3D modelleerija-visualiseerija (keskhariduse baasil kutseõpe)
	Kujundusgraafik (kutsekeskharidusõpe)
Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool	Sepatöö kutseõpe keskhariduse baasil
	Sepatöö (metallide sepištöötlemine) kutseõpe keskhariduse baasil

Komisjonide koondhinnangute põhjal on õppekavarühma tugevus **eestvedamine ja juhtimine** ning **personalijuhtimine**, mis vastavad nõutavale tasemele 8 õppeasutuses. **Õppe- ja kasvatusprotsess** ning **ressursside juhtimine** vastavad nõutavale tasemele 7 õppeasutuses. Arenguvajadust näevad hindamiskomisjonid koostöös huvigruppidega: pigem vastab nõutavale tasemele kahes õppeasutuses ja pigem ei vasta nõutavale tasemele ühes õppeasutuses.

Tabel 2. Hindamiskomisjoni koondhinnangud õppekavarühma toimimisele ja jätkusuutlikkusele (1 – vastab nõutavale tasemele, 2 – pigem vastab nõutavale tasemele, 3 – pigem ei vasta nõutavale tasemele, 4 – ei vasta nõutavale tasemele) ja EKKA Kutsehariduse Hindamisnõukogu otsus

	Õppe- ja kasvatusprotsess	Eestvedamine ja juhtimine	Personalijuhtimine	Koostöö huvigruppidega	Ressursside juhtimine	Kutsehariduse Hindamisnõukogu otsus
Räpina Aianduskool	1	1	1	2	1	Akrediteerida 6 aastaks
Kuressaare Ametikool	1	1	1	1	1	6 a
Haapsalu KHK	1	1	1	1	1	6 a
Tallinna Kopli AK	1	1	1	1	2	6 a
Olustvere TMMK	1	1	1	1	1	6 a
Pärnu Saksa TK	3	3	3	3	2	3 a
Sillamäe KK	1	1	1	1	1	6 a
Tartu KK	2	1	1	1	1	6 a
Vana-Vigala TTK	1	1	1	2	1	6 a

Tugevused

Eestvedamise ja juhtimise tugevusena õppekavarühmas toovad hindamiskomisjonid välja süsteemse tagasiside kogumise töötajatelt, õpetajatelt ja õppijatelt, mille tulemusi analüüsitakse ning kasutatakse arendustegevuste planeerimisel ja tulemuslikkuse hindamisel. Positiivsena mainitakse õpetajate ja õppijate kaasamist juhtimisotsuste tegemisse, samuti koolisisese kommunikatsiooni ja infoliikumise efektiivsust.

ÕKR juhtimine on otstarbekalt korraldatud, selles on tehtud põhjendatud muudatusi ning see on andnud nähtavaid tulemusi. Kooli juhtkond, õpetajad ja õpilased on juhtimisega rahul, kutseõpetajad on kaasatud ÕKR arendustegevustesse. ÕKR juhtimise jätkusuutlikkuse parenduseks on planeeritud asjakohased arendustegevused. (Sillamäe KK)

Ressursside juhtimine ja õppekavarühma taristu vastab komisjonide hinnangul nõutavale tasemele.

Tekstiilitöö eriala tehniline õppebaas on õppetegevuses optimaalselt rakendatud koostöös kooli teiste õppekavarühmadega ja täiendkoolitustega. Õppetööst vaba aeg on antud õppijate kasutusse, arvestades tsükliõppe eripära pakutakse seeläbi võimalust kodutööde ja õppeülesannete teostamiseks. (Haapsalu KHK)

Õppe- ja kasvatusprotsessi (sh praktikate korraldust) hinnatakse õppijakeskseks, mis vastab õppija (sh täiskasvanud õppija) eripärale ja vajadustele; õppijad on rahulolevad ja motiveeritud (väljalangevus on madal), tugisüsteem on planeeritud ja toimiv.

ÕKR õppetöö on korraldatud ja läbi viidud paindlikult ja õppijakeskselt: teooria ja praktika on õppeprotsessis tihedalt lõimitud, kasutatavad interaktiivsed õppemeetodid on mitmekesised ja toetavad õppijate arengut (sh võtmepädevuste arendamine), praktikakorraldus on tõhus ja tulemuslik, õppijad on sooritanud edukalt kutseeksami ja saavutanud häid tulemusi temaatilistel konkurssidel, õppijatele pakuvad individuaalset tuge ÕKR koordinaator ja kutseõpetajad, õppija arengut toetab kaasaegne õppekeskkond. (Olustvere TMK)

Õppijatele on loodud võimalused õppetöövälisel perioodil kasutada sepikoda erialaste oskuste arendamiseks ja praktiliste koolitööde tegemiseks. (Vana-Vigala TTK)

Mitme kooli puhul toob komisjon esile **praktika** efektiivse korralduse ja läbiviimise koostöös kohalike ettevõtjatega. Praktikabaase hinnatakse üldiselt piisavaks ja ettevõtete tagasisidet positiivseks. Vastutusvaldkonnad praktika korraldamisel on määratletud.

ÕKR õppe-kasvatusprotsessi korraldus, sh praktikakorraldus lähtub õppijate eripärast ja vajadustest, selle parendamiseks on ÕKR poolt arenguvaates planeeritud õpirände võimaluste loomine. Töö ettevõtete praktikajuhendajatega ning e-õppe arendamine tagavad ÕKR jätkusuutlikkuse. (Kopli AMK)

Õppekavarühma tugevust **koostöös huvigruppidega** on mainitud kõigis hindamisaruannetes. Välja tuuakse koostöö lähtumine kõigi huvipoolte vajadustest, kaasamise viisid on süsteemsed ja mitmekesised – nii koolisesed huvigrupid kui ka praktikaettevõtted, vilistalased. Teised õppeasutused on kaasatud lõpueksamite, hindamiste, vastuvõtukomisjonide, õppekäikude, praktikate jm kaudu. Vähesem on tööandjate kaasamine õppekavade arendamisse või kaasamine õppetöösse.

Koostöö sama valdkonna õpet pakkuvate koolidega võimaldab leida oma eripära ning end koolitusturul positsioneerida, samuti korraldada õppekäike, leida vajadusel õppijatele väljastpoolt oma kooli lõputööde juhendajaid ja retsensente. (Räpina AK)

Koostöö külalislektoritega, praktikaettevõtetega ning osalemine võrgustikes on ÕKR töös olulisel kohal ja toetab ühtlast arengut õppekavarühmas. (Haapsalu KHK)

Õppekavarühma tugevus on kvalifitseeritud ja motiveeritud **õpetajad**. Õpetajate arengut toetatakse süsteemselt.

Õppeprotsessi läbiviimisel kasutatakse erinevaid innovaatilisi õppemeetodeid ja -vorme (õpimapid, seminarid, õppekäigud, projektõpe), õppebaas on tunnustust vääriv, kvalifitseeritud personal võimaldab läbi viia kvaliteetset teoreetilist ja praktilist õpet ning täiend- ja ümberõpet. (Kuressaare AK)

Õppekavarühma personali toetamine ja arendamine on tulemuslik, personal vastab hetkevajadustele ja on kvalifitseeritud, väga ühteheidetud ja pühendunud, tööõhkkond on toetav ja töötajate arengut soosiv ning kool on planeerinud asjakohased tegevused selle arendamiseks järgmisel arenguperioodil. (Kopli AK)

Õpetajad on õppeprotsessi läbiviimisel asjakohaselt toetatud nii individuaalselt kui ka kollegiaalselt läbi toimiva õpikogemuste jagamise ja metoodilise komisjoni töö ning nad on täienduskoolituste, sh sisekoolituste arenguvõimalustega rahul. (Räpina AK)

Õppekavarühma personali arendustöö on olnud eesmärgipärane ja tulemuslik õpetajate erialaste-, pedagoogiliste- ja IKT-alaste kompetentside arendamisel ning arenguvaates planeeritud tegevused tagavad jätkusuutlikkuse nende kompetentside arengu osas. (Sillamäe KK)

Õppekavade arendamine õppekavarühmas on järjepidev nii taseme- kui täiendusõppes (5). Olemas on valmisolek uute õppekavade loomiseks. Teooria ja praktika on õppeprotsessis hästi lõimitud (5).

ÕKR on rakendatud riiklikule õppekavale ja kutsestandarditele vastavad ning erinevatele sihtrühmadele suunatud õppekavad, avatud on üks ning koostatud kaks uuendatud riiklikule õppekavale vastavat tasemeõppe õppekava. Kujundatud on strateegiline vaade tasemeõppe ja täiskasvanute tööalase koolituse õppekavade arendamisele nii lähiperspektiivis kui järgnevatel aastatel, kaasates tööandjaid. Aastal 2016/17 asutakse rakendama kaht uut osaoskuste õppekava ning koostama uusi täienduskoolituse õppekavasid. (Kopli AK)

Õppe-kasvatustsükkel on eesmärgipärane ja mitmekülgne, õppe- ja hindamismeetodid lähtuvad õpiväljunditest ning toetavad võtme- ja eriala- ning ettevõtluskompetentside lõimimist. (Sillamäe AK)

/ÕKR tugevus on/ Erialaõpingute ja üldoskuste lõimimisele suunatud metoodiline töö. Praktilise töö ja praktika tulemuslik kasutamine lõimimise eesmärgil. (Vana-Vigala TTK)

Arenguvajadused

Hindamiskomisjonid annavad õppeasutustele soovitusi **praktika paremaks korraldamiseks ja läbiviimiseks** (7). Soovitused hõlmavad praktikakohtade seiret, praktikakorralduse kava täitmise ja praktikate tulemuslikkuse analüüsi, praktikaülesannete täpsemat sõnastamist, et tagada õpiväljundite saavutamine, praktikadokumentatsiooni kaasajastamist, praktikajuhendajate koolitust.

Praktikaga seonduvate protsesside paremaks ohjamiseks koostada õppeaastapõhine praktikate võrdlev koondaruande, mille alusel analüüsitakse praktikakorralduse kava täitmist ja praktikate tulemuslikkust. (Kuressaare AK)

Soovitame lähtuvalt koostööpartnerite poolt esile toodust koostöös peamiste koostööpartneritega, praktika korraldamisel läbi vaadata praktikadokumentatsiooni, sh praktikajuhendi hindamist puudutavad dokumendid. (Kopli AK)

Eestvedamise ja juhtimise osas soovivad komisjonid toetada õppekavarühma juhtimist valdkonna spetsialistide kaasamise läbi kooli nõunike kogusse, juhi töökoormuse hajutamist, vastutuse selget määratlemist, mõõdetavate eesmärgi täitmise indikaatorite sõnastamist ja rakendamist, ning erialajuhtide toetamist koolituste ja mentorlusprogrammide kaudu.

Kooli arengukavas 2012-2014 on seatud kuus strateegilist eesmärki. Õppetegevuses on järgitud nii põhiväärtusi (avatus, isiksusekesksus, loovus jt) kui eesmäärke, kuid nende täitmist on hetkevaates raske hinnata, sest arengukavas ei ole sõnastatud eesmärgi täitmise indikaatoreid. (Kooli tegevuskavas sõnastatud indikaatorid peamiselt kattuvad riiklike sihtidega. (Tartu KK)

Hindamiskomisjonid näevad arenguvõimalusena **koostööd huvigruppidega** (5 õppeasutuse puhul):

määratleda huvigrupid ja koostöövaldkonnad välisriikide õppeasutuste ja ettevõtjatega, vilistlastega, teiste kutseõppeasutustega. Süsteemsemalt juhtida koolivälisist koostööd, turundusmeetmete väljatöötamist ja ellurakendamist.

Soovitame välja töötada huvigruppidele võimalikult atraktiivsed koostöö tingimused, mis seoksid huvigrupid kooliga veelgi tihedamini. Samuti soovitame luua koostööpartnerite andmebaas. (Kopli AK)

Koolist väljapoole suunatud arendustegevused on vaadeldaval perioodil olnud põhiliselt juhtivõpetaja kanda. Abi oleks valdkondliku koolivälise koostöö süsteemsemast juhtimisest, ÕKR turundusmeetmete väljatöötamisest ja ellurakendamisest. Selleks on vajalik kooli tippjuhtkonna ja arendusmeeskonna igakülgne tugi. (Vana-Vigala TTK)

Koostöö huvigruppidega, mis puudutab õppetöö korraldust kui sisu on lünklik. Huvigrupid ja koostöövaldkonnad on määratlemata. (Pärnu Saksa THK)

Vajalik on tihedam suhtlus **tööandjatega õppekava arendamisel (4)** ja **kaasamisel õppeprotsessi (6)**.

Õppekava arenduses tihedamat suhtlust maakonna tööandjatega, sest vestlustest selgus, et tööandja tegelikult ei tea kooli ega õppekavade eesmärke või protsessi või kuidas nemad saavad õppekavade (või ka kutsestandardite) loomisel kaasa rääkida. (Kuressaare AK)

Õppe kvaliteedi stabiilsuse tagamiseks soovib komisjon leida alternatiivne lahendus külalisõpetajate paremaks integreerimiseks õppeprotsessi. (Haapsalu KHK)

Tabel 3 Hindamisaruannete analüüsil ilmnunud koodid, kodeeritud allikate ja tekstikõikude arv

	Allikad	Kodeeritud tekstilõikude arv
Tugevused		
eestvedamine ja juhtimine	9	32
ressursid (taristu, raha)	8	21
õppija toetamine	7	15
praktika korraldus, läbiviimine	7	10
õppemeetodid	6	6
õpilaste arv, väljalangevus	4	4
kutseeksami sooritamine	2	3
õppematerjalide kaasaegsus, piisavus	2	2
dokumentatsioon	1	1
e-õpe	1	1
täiendkoolitus	1	1
koostöö		
erinevate sidusrühmadega	9	23
tööandjate kaasamine õppeprotsessi	3	4
tööandjatega õppekava arendamisel	1	1
õpetajad		
kvalifikatsioon, piisavus, vanuseline struktuur	8	14
õpetaja toetamine	7	13
koolitused	2	3
õppekava		

õppekavade arendamine	6	6
lõimimine	5	6
sisu	5	5
lõpetanute töölerakendumine	2	2
Arenguvajadused		
praktika korraldus, läbiviimine	7	16
eestvedamine ja juhtimine	5	13
ressursid (taristu, raha)	4	5
täiendkoolitus	4	4
e-õpe	1	2
õppematerjalide kaasaegsus, piisavus	2	2
õppija toetamine	2	2
dokumentatsioon	1	1
koostöö	1	1
erinevate sidusrühmadega	6	12
tööandjatega õppekava arendamisel	4	5
tööandjate kaasamine õppeprotsessi	4	5
õppevormid	1	1
õpetajad		
õpetaja toetamine	4	6
koolitused	3	3
kvalifikatsioon, piisavus, vanuseline struktuur		
õppekava		
õppekavade arendamine	3	4
sisu	2	3
lõimimine	1	1

Koostas: Liia Lauri

2016